Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 12. februára 2015*

„Žaloba o neplatnosť — Smernica 2013/51/Euratom — Voľba právneho základu — Zmluva o ESAE — Články 31 AE a 32 AE — Zmluva o FEÚ — Článok 192 ods. 1 ZFEÚ — Ochrana ľudského zdravia — Rádioaktívne látky vo vode určenej na ľudskú spotrebu — Právna istota — Lojálna spolupráca medzi inštitúciami“

Vo veci C-48/14,

ktorej predmetom je žaloba o neplatnosť podľa článku 263 ZFEÚ a článku 106a ods. 1 AE, podaná 30. januára 2014,

Európsky parlament, v zastúpení: L. Visaggio a J. Rodrigues, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalobca,

proti

Rade Európskej únie, v zastúpení: O. Segnana a R. Liudvinaviciute-Cordeiro, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovanej,

ktorú v konaní podporujú:

Česká republika, v zastúpení: M. Smolek a E. Ruffer, splnomocnení zástupcovia,

Francúzska republika, v zastúpení: G. de Bergues, D. Colas a N. Rouam, splnomocnení zástupcovia,

Európska komisia, v zastúpení: P. Van Nuffel a M. Patakia, splnomocnení zástupcovia,

vedľajší účastníci konania,

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predsedníčka druhej komory R. Silva de Lapuerta, podpredseda Súdneho dvora K. Lenaerts (spravodajca), sudcovia A. Arabadžiev, J. L. da Cruz Vilaça a C. Lycourgos,

generálny advokát: Y. Bot,

tajomník: A. Calot Escobar,

* Jazyk konania: francúzština.

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Európsky parlament vo svojej žalobe navrhuje zrušenie smernice Rady 2013/51/Euratom z 22. októbra 2013, ktorou sa stanovujú požiadavky na ochranu zdravia obyvateľstva vzhľadom na rádioaktívne látky obsiahnuté vo vode určenej na ľudskú spotrebu (Ú. v. EÚ L 296, s. 12, ďalej len „napadnutá smernica“).

Právny rámec

Zmluva o ESAE

2 Články 30 AE až 32 AE, ktoré sú súčasťou kapitoly 3 nazvanej „Ochrana zdravia“ hlavy II Zmluvy o ESAE, stanovujú:

„Článok 30

V rámci Spoločenstva budú stanovené základné normy ochrany zdravia verejnosti a zdravia pracovníkov voči nebezpečenstvu ionizačného žiarenia.

‚Základnými normami‘ sa rozumejú:

a) najvyššie prípustné hodnoty, ktoré zaručujú postačujúcu bezpečnosť,

b) najvyššia prípustná úroveň vystavenia a kontaminácie,

c) východiskové princípy lekárskej kontroly pracovníkov.

Článok 31

Základné normy vypracuje Komisia po získaní stanoviska skupiny osobností vymenovaných Vedeckým a technickým výborom z okruhu vedeckých expertov členských štátov, a to najmä expertov na verejné zdravie. Komisia si vyžiada k týmto základným normám stanovisko Hospodárskeho a sociálneho výboru.

Základné normy stanoví po porade s Európskym parlamentom Rada kvalifikovanou väčšinou, na návrh Komisie, ktorá jej postúpi získané stanoviská výborov.

Článok 32

Na návrh Komisie alebo členského štátu môžu byť základné normy preskúmané alebo doplnené v súlade s postupom uvedeným v článku 31.

Komisia preskúma každý návrh, ktorý jej predloží členský štát.“

3 Podľa článku 106a ods. 3 AE „[u]stanovenia Zmluvy o [EÚ] a Zmluvy o [FEÚ] sa neodchyľujú od ustanovení tejto zmluvy“.

Smernica 98/83/ES

4 Smernica Rady 98/83/ES z 3. novembra 1998 o kvalite vody určenej na ľudskú spotrebu (Ú. v. ES L 330, s. 32; Mim. vyd. 15/004, s. 90), zmenená a doplnená nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 596/2009 z 18. júna 2009 (Ú. v. EÚ L 188, s. 14, ďalej len „smernica 98/83“), vo svojom článku 1 stanovuje:

„1. Táto smernica sa vzťahuje na kvalitu vody určenej na ľudskú spotrebu.

2. Cieľom tejto smernice je ochrániť ľudské zdravie pred nepriaznivými účinkami akejkoľvek kontaminácie vody určenej na ľudskú spotrebu zabezpečením jej nezávadnosti a čistoty.“

5 Článok 5 smernice 98/83 nazvaný „Normy kvality“, v odsekoch 1 a 2 stanovuje:

„1. Členské štáty určia hodnoty parametrov uvedených v prílohe I, použiteľné pre vodu určenú na ľudskú spotrebu.

2. Hodnoty určené v súlade s odsekom 1 nesmú byť menej prísne ako tie, ktoré sú uvedené v prílohe I. Pokiaľ ide o parametre uvedené v časti C prílohy I, hodnoty treba stanoviť iba pre monitorovacie účely a s cieľom plnenia povinností uložených v článku 8.“

6 Časť C prílohy I smernice 98/83 s názvom „Indikačné parametre“ stanovuje:

„…

RÁDIOAKTIVITA

Parametre	Parametrická hodnota	Jednotka	Poznámky
Tritium	100	Bq/l	poznámky 8 a 10
Celková indikačná dávka	0,10	mSv/rok	poznámky 9 a 10

…

Poznámka 8: Frekvencie monitorovania sa stanovia v prílohe II.

Poznámka 9: Okrem tritia, draslíka–40, radónu a produktov rozpadu radónu; frekvencie monitorovania, monitorovacie metódy a najzávažnejšie miesta pre monitorovanie, budú stanovené neskôr v prílohe II.

Poznámka 10: 1. Komisia prijme opatrenia vyžadované v poznámke 8 o frekvenciách monitorovania a v poznámke 9 o frekvenciách monitorovania, metódach monitorovania a najvhodnejších lokalitách na monitorovanie jednotlivých bodov podľa prílohy II. Tieto opatrenia, zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tejto smernice, sa prijmú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 12 ods. 3.

Pri vypracovávaní týchto opatrení Komisia zohľadní okrem iného príslušné ustanovenia existujúcich právnych predpisov, resp. náležité programy monitorovania vrátane výsledkov monitorovania získané z takýchto programov.

…“

Napadnutá smernica

7 Keďže návrh Komisie COM(2012) 147 final z 28. marca 2012, ktorým sa ustanovujú požiadavky na ochranu zdravia obyvateľstva vzhľadom na rádioaktívne látky obsiahnuté vo vode určenej na ľudskú spotrebu, bol založený na článkoch 31 AE a 32 AE, Parlament legislatívnym uznesením z 12. marca 2013 schválil pozmeňujúce návrhy týkajúce sa nahradenia tohto právneho základu právnym základom vyplývajúcim z článku 192 ods. 1 ZFEÚ.

8 Rada však zmenu právneho základu, ktorú navrhoval Parlament, zamietla a 22. októbra 2013 prijala napadnutú smernicu na základe článkov 31 AE a 32 AE.

9 Odôvodnenia 1 až 5 napadnutej smernice znejú:

„(1) Ingescia vody je jeden zo spôsobov, ako sa rádioaktívne látky dostávajú do ľudského tela. V súlade so smernicou Rady 96/29/Euratom [z 13. mája 1996, ktorá stanovuje základné bezpečnostné normy ochrany zdravia pracovníkov a obyvateľstva pred nebezpečenstvami vznikajúcimi v dôsledku ionizujúceho žiarenia (Ú. v. ES L 159, s. 1; Mim. vyd. 05/002, s. 291)] sa príspevok na ožiarení obyvateľstva ako celku v dôsledku činností, ktoré zahŕňajú riziko vyplývajúce z ionizujúceho žiarenia, musí udržať na najnižšej rozumne dosiahnuteľnej úrovni.

(2) Vzhľadom na to, že kvalita vody určenej na ľudskú spotrebu je dôležitá pre ľudské zdravie, je potrebné stanoviť na úrovni Spoločenstva normy kvality, ktoré budú mať funkciu ukazovateľa, a zabezpečiť monitorovanie súladu s týmito normami.

(3) V smernici… 98/83… sa v časti C prílohy I uvádzajú indikačné parametre, ktoré sa týkajú rádioaktívnych látok, a v prílohe II súvisiace ustanovenia o monitorovaní. Tieto parametre však patria medzi základné normy vymedzené v článku 30 [AE].

(4) Požiadavky na monitorovanie úrovní rádioaktívnych látok vo vode určenej na ľudskú spotrebu by sa preto mali prijať v špecifickom právnom predpise, ktorým sa zabezpečí jednotnosť, súdržnosť a úplnosť právnych predpisov týkajúcich sa ochrany pred žiarením podľa Zmluvy [o ESAE].

(5) Keďže Spoločenstvo má právomoc prijímať základné bezpečnostné normy na ochranu zdravia pracovníkov a obyvateľstva pred nebezpečenstvami vznikajúcimi v dôsledku ionizujúceho žiarenia, ustanoveniami tejto smernice sa nahrádzajú ustanovenia smernice 98/83/ES, pokiaľ ide o požiadavky na ochranu zdravia obyvateľstva vzhľadom na rádioaktívne látky obsiahnuté vo vode určenej na ľudskú spotrebu.“

10 Článok 1 napadnutej smernice stanovuje:

„Touto smernicou sa stanovujú požiadavky na ochranu zdravia obyvateľstva vzhľadom na rádioaktívne látky obsiahnuté vo vode určenej na ľudskú spotrebu. Stanovujú sa v nej parametrické hodnoty a frekvencie a metódy monitorovania rádioaktívnych látok.“

11 Článok 2 bod 3 napadnutej smernice definuje „indikačnú dávku“ (ďalej len „ID“) ako „úväzok efektívnej dávky za jeden rok ingescie zo všetkých rádionuklidov prirodzeného i umelého pôvodu, ktorých prítomnosť bola zistená v dodávke vody určenej na ľudskú spotrebu, ale s výnimkou trícia, draslíka 40, radónu a produkty rozpadu radónu s krátkym polčasom rozpadu“.

12 Podľa článku 5 ods. 1 napadnutej smernice, „[č]lenské štáty stanovia parametrické hodnoty uplatniteľné na monitorovanie rádioaktívnych látok vo vode určenej na ľudskú spotrebu v súlade s prílohou I“.

13 Príloha I napadnutej smernice s názvom „Parametrické hodnoty pre radón, trícium a ID vody určenej na ľudskú spotrebu“ znie:

	„Parameter	Parametrická hodnota	Jednotka	Poznámky
	Radón	100	Bq/l	(poznámka 1)
	Trícium	100	Bq/l	(poznámka 2)
	ID	0,10	mSv	

Poznámka 1:

a) Čo sa týka radónu, členské štáty môžu stanoviť úroveň, ktorú by nebolo dobré prekročiť a pod ktorou by mala pokračovať optimalizácia ochrany, bez toho, aby sa ohrozila dodávka vody na celoštátnej alebo regionálnej úrovni. Členské štáty môžu stanoviť úroveň na viac ako 100 Bq/l, ale menej ako 1 000 Bq/l. V záujme zjednodušenia vnútroštátnych právnych predpisov sa členské štáty môžu rozhodnúť, že parametrickú hodnotu upravia na túto úroveň.

b) Z hľadiska rádiologickej ochrany sa nápravné opatrenia považujú bez ďalšieho posudzovania za opodstatnené, keď koncentrácie radónu presiahnu 1 000 Bq/l.

Poznámka 2:

Zvýšené úrovne trícia môžu naznačovať prítomnosť iných umelých rádionuklidov. Ak koncentrácia trícia presiahne parametrickú hodnotu, musí sa urobiť analýza výskytu iných umelých rádionuklidov.“

14 Článok 6 ods. 1 a 2 napadnutej smernice stanovuje:

„1. Členské štáty prijmú všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby sa monitorovanie rádioaktívnych látok vo vode určenej na ľudskú spotrebu uskutočňovalo v súlade s monitorovacími stratégiami a frekvenciami stanovenými v prílohe II s cieľom skontrolovať, či hodnoty rádioaktívnych látok sú v súlade s parametrickými hodnotami stanovenými podľa článku 5 ods. 1.

…

2. Monitorovanie ID sa uskutočňuje v súlade s požiadavkami uvedenými v prílohe III, s ktorými sú v súlade aj analytické charakteristiky.“

Konanie pred Súdnym dvorom a návrhy účastníkov konania

15 Rozhodnutiami zo 14. mája, 28. mája a z 26. júna 2014 predseda Súdneho dvora vyhovel Francúzskej republike, Komisii a Českej republike na ich vstup do konania ako vedľajším účastníkom na podporu návrhov Rady.

16 Parlament navrhuje, aby Súdny dvor:

— zrušil napadnutú smernicu a

— zaviazal Radu na náhradu trov konania.

17 Rada, ktorú podporuje Česká republika, Francúzka republika a Komisia, navrhuje, aby Súdny dvor:

— zamietol žalobu a

— zaviazal Parlament na náhradu trov konania.

18 Rada, ktorú podporuje Francúzka republika a Komisia, subsidiárne navrhuje, aby pre prípad, že by Súdny dvor vyhovel žalobe, boli účinky napadnutej smernice zachované dovtedy, kým v primeranej lehote nadobudne účinnosť nová právna úprava, ktorá ju nahradí.

O žalobe

19 Parlament uvádza na podporu svojej žaloby tri žalobné dôvody. Prvý žalobný dôvod je založený na nesprávnej voľbe právneho základu, na ktorom je založená napadnutá smernica, druhý na porušení zásady právnej istoty a tretí na porušení zásady lojálnej spolupráce medzi inštitúciami, uvedenej v článku 13 ods. 2 ZEÚ.

O prvom žalobnom dôvode založenom na nesprávnej voľbe právneho základu, na ktorom je založená napadnutá smernica

Argumentácia účastníkov konania

20 Parlament, ktorý odkazuje na odôvodnenia 3 až 5 napadnutej smernice, tvrdí, že hlavný cieľ napadnutej smernice zodpovedá cieľom politiky Európskej únie v oblasti životného prostredia, ktoré sú vymenované v článku 191 ods. 1 ZFEÚ, a to osobitne cieľom, akými sú ochrana ľudského zdravia a rozvážne, a racionálne využívanie prírodných zdrojov. Napadnutá smernica tak mala byť založená na článku 192 ods. 1 ZFEÚ (pozri rozsudok Komisia/Parlament a Rada, C-411/06, EU:C:2009:518, body 45 až 47).

21 Parlament tvrdí, že z článku 1 smernice 98/83 vyplýva, že režim stanovený touto smernicou sa má uplatňovať na každú formu kontaminácie vody určenej na ľudskú spotrebu, a to bez ohľadu na jej zdroj. Napadnutá smernica tak naštepuje jednotnosť režimu stanoveného smernicou 98/83.

22 Podľa Parlamentu z dôvodovej správy k návrhu Komisie COM(2012) 147 final vyplýva, že Komisia zastáva názor, že niektoré ustanovenia smernice 98/83, a to tie, ktoré sú uvedené v časti C prílohy I a v prílohe II tejto smernice, v skutočnosti spadajú do pôsobnosti článkov 30 AE až 32 AE. Nariadenie č. 596/2009 však doplnilo do časti C prílohy I smernice 98/83 poznámku 10 týkajúcu sa rádioaktívnych látok. Nariadenie č. 596/2009 je založené na článku 175 ods. 1 ES, teraz článok 192 ods. 1 ZFEÚ. Normotvorca Únie ani Komisia nepovažovali pri tejto príležitosti za nevyhnutné doplniť ako právny základ tohto nariadenia ustanovenia Zmluvy o ESAE.

23 V prejednávanej veci Rada namiesto toho, aby vykonala zmeny a doplnenia smernice 98/83, ktorých cieľom je zahrnúť ustanovenia týkajúce sa parametrických hodnôt pre rádioaktívne látky, ako aj ustanovenia týkajúce sa ich monitorovania, schválila návrh, ktorý narúša jednotný režim stanovený touto smernicou.

24 Parlament vo svojej replike takisto tvrdí, že jeho téza nespochybňuje zásadu uvedenú v článku 106a ods. 3 AE. Podľa Parlamentu mal byť totiž právnym základom napadnutej smernice článok 192 ods. 1 ZFEÚ, lebo táto smernica je súčasťou regulačného rámca zavedeného smernicou 98/83. Napadnutou smernicou Rada, ktorá konala na základe článkov 31 AE a 32 AE, stanovila nové pravidlá týkajúce sa osobitného aspektu rámca stanoveného smernicou 98/83, a to požiadavky na ochranu v súvislosti s rádioaktívnymi látkami prítomnými vo vode určenej na ľudskú spotrebu, a konala tak v rozpore

s cieľom sledovaným touto smernicou. Pri určovaní vhodného právneho základu napadnutej smernice sa mala zohľadniť po prvé skutočnosť, že smernica 98/83 prestavuje základný kameň režimu ochrany ľudského zdravia pred nepriaznivými vplyvmi vyplývajúcimi zo znečistenia vody určenej na ľudskú spotrebu, a po druhé to, že napadnutá smernica sa zaoberá práve aspektom režimu stanoveného smernicou 98/83 (pozri rozsudok Spojené kráľovstvo/Rada, C-656/11, EU:C:2014:97, body 50, 51, 64 a 66).

25 Rada a vedľajší účastníci konania po tom, čo pripomenuli, že ustanovenia kapitoly 3 hlavy II Zmluvy o ESAE, medzi ktoré patria články 31 AE a 32 AE, si vyžadujú široký výklad, ktorý bude vhodný na zaistenie ich potrebného účinku (rozsudky Parlament/Rada, C-70/88, EU:C:1991:373, bod 14; Komisia/Rada, C-29/99, EU:C:2002:734, body 78 až 80, ako aj ČEZ, C-115/08, EU:C:2009:660, body 100 a 112), odpovedajú, že vzhľadom na účel a obsah napadnutej smernice bola táto smernica správne založená na článkoch 31 AE a 32 AE.

Posúdenie Súdnym dvorom

26 Treba pripomenúť, že podľa článku 31 AE Rada kvalifikovanou väčšinou, na návrh Komisie a po porade s Parlamentom, prijme základné normy, ktoré sú uvedené v článku 30 AE, týkajúce sa ochrany zdravia verejnosti a zdravia pracovníkov voči nebezpečenstvu ionizačného žiarenia. Článok 32 AE doplňuje, že na návrh Komisie alebo členského štátu môžu byť takto prijaté základné normy preskúmané alebo doplnené v súlade s tým istým postupom.

27 Aj keď preambula napadnutej smernice odkazuje na články 31 AE a 32 AE, právnym základom tejto smernice môže byť len článok 31 AE, lebo nereviduje základné normy, ktoré boli predtým prijaté na základe Zmluvy o ESAE.

28 Pokiaľ ide o článok 192 ods. 1 ZFEÚ, tento článok stanovuje, že Parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom rozhodujú o postupoch, ktoré má Únia prijať na dosiahnutie jej cieľov v oblasti životného prostredia, medzi ktoré patrí aj ochrana ľudského zdravia.

29 Pokiaľ ide o to, či napadnutá smernica mohla byť platne prijatá na základe článku 31 AE, z ustálenej judikatúry vyplýva, že voľba právneho základu aktu musí byť založená na objektívnych prvkoch, ktoré môžu byť predmetom súdneho preskúmania, pričom medzi ne patria najmä cieľ a obsah tohto aktu (pozri najmä rozsudky Parlament/Rada, EU:C:1991:373, bod 9; Parlament/Rada, C-130/10, EU:C:2012:472, bod 42; Komisia/Rada, C-137/12, EU:C:2013:675, bod 52, ako aj Komisia/Parlament a Rada, C-43/12, EU:C:2014:298, bod 29).

30 V tejto súvislosti je irelevantný právny základ, ktorý bol uplatnený na prijatie iných aktov Únie, ktoré majú prípadne podobné charakteristiky, keďže vhodný právny základ aktu sa musí určiť so zreteľom na jeho vlastný cieľ a obsah (pozri rozsudok Spojené kráľovstvo/Rada, EU:C:2014:97, bod 48 a citovanú judikatúru). Parlament teda nemôže argumentovať okolnosťou, že napadnutá smernica obsahuje niektoré prvky totožné s prvkami, ktoré sú uvedené v časti C prílohy I smernice 98/83, ktorá bola založená na článku 130 S ods. 1 Zmluvy o ES, teraz článok 192 ods. 1 ZFEÚ.

31 V prejednávanom prípade sa musí konštatovať, že cieľom napadnutej smernice, ako vyplýva z jej článku 1, je chrániť zdravie obyvateľstva stanovením požiadaviek v súvislosti s rádioaktívnymi látkami vo vode určenej na ľudskú spotrebu. Odôvodnenia 1 a 2 uvedenej smernice na tento účel uvádzajú, že ingescia vody je jeden zo spôsobov, ako sa rádioaktívne látky dostávajú do ľudského tela, a že je preto nevyhnutné stanoviť na úrovni Spoločenstva normy kvality, ktoré budú mať funkciu ukazovateľa, a zabezpečiť monitorovanie súladu s týmito normami.

32 Účel sledovaný napadnutou smernicou tak zodpovedá účelu základnej normy v zmysle článku 30 AE, ktorej cieľom je zabezpečiť ochranu zdravia verejnosti voči nebezpečenstvu ionizačného žiarenia.

33 Pokiaľ ide o obsah napadnutej smernice, v tejto smernici sú stanovené parametrické hodnoty, frekvencie a metódy monitorovania rádioaktívnych látok vo vode určenej na ľudskú spotrebu. Obsah napadnutej smernice zodpovedá tiež obsahu základnej normy v zmysle článku 30 AE, ktorý v súlade s druhým odsekom písm. a) a b) tohto naposledy uvedeného článku stanovuje, pokiaľ ide o ionizačné žiarenie, najvyššie prípustné hodnoty, ktoré zaručujú postačujúcu bezpečnosť, ako aj najvyššiu prípustnú úroveň vystavenia a kontaminácie. Navyše treba uviesť, že monitorovanie rádioaktivity vody je výslovne stanovené v ustanoveniach kapitoly 3 hlavy II Zmluvy o ESAE, do ktorej patria články 30 AE a 31 AE.

34 Čo sa týka tvrdenia Parlamentu, že hlavný cieľ napadnutej smernice zodpovedá cieľom politiky Únie v oblasti životného prostredia, ktoré sú vymenované v článku 191 ods. 1 ZFEÚ, a že táto smernica by teda mala byť založená na článku 192 ods.1 ZFEÚ, treba nepochybne konštatovať, že podľa článku 191 ods. 1 ZFEÚ politika Únie v oblasti životného prostredia prispieva najmä k ochrane ľudského zdravia.

35 Súdny dvor už pritom niekoľkokrát rozhodol, že ustanovenia kapitoly 3 hlavy II Zmluvy o ESAE si vyžadujú široký výklad, ktorý bude vhodný na zaistenie ich potrebného účinku (pozri najmä rozsudky Komisia/Rada, EU:C:2002:734, bod 78, a ČEZ, EU:C:2009:660, bod 100). Uvedené ustanovenia, medzi ktoré patria články 30 AE a 31 AE, tak majú zabezpečiť konzistentnú a účinnú ochranu zdravia obyvateľstva pred nebezpečenstvami vznikajúcimi v dôsledku ionizujúceho žiarenia bez ohľadu na jeho zdroj a bez ohľadu na skupiny osôb vystavené tomuto žiareniu (rozsudky Parlament/Rada, EU:C:1991:373, bod 14, ako aj ČEZ, EU:C:2009:660, bod 112).

36 Okrem toho, pokiaľ v Zmluvách existuje špeciálne ustanovenie, ktoré môže predstavovať právny základ pre predmetný akt, potom musí byť tento akt založený na takomto ustanovení (pozri rozsudky Komisia/Rada, C-338/01, EU:C:2004:253, bod 60, a Komisia/Rada, C-533/03, EU:C:2006:64, bod 45).

37 Článok 31 AE pritom predstavuje špecifickejší právny základ, pokiaľ ide o ochranu zdravia obyvateľstva pred rádioaktívnymi látkami vo vode určenej na ľudskú spotrebu, než je všeobecný právny základ vyplývajúci z článku 192 ods. 1 ZFEÚ. Zmluva o ESAE totiž obsahuje súbor pravidiel týkajúcich sa práve ochrany obyvateľstva a životného prostredia pred ionizujúcim žiarením (rozsudok ČEZ, EU:C:2009:660, bod 83).

38 V každom prípade, aj keby samotné konštatovanie, že akt týkajúci sa rádioaktívnych látok je zameraný na ochranu ľudského zdravia v zmysle článku 191 ods. 1 ZFEÚ, postačovalo na to, aby bol článok 192 ods. 1 ZFEÚ zachovaný ako primeraný právny základ uvedeného aktu, článok 31 AE by už nemohol slúžiť ako právny základ pre činnosť Spoločenstva, keďže základné normy v zmysle článku 30 AE majú zo svojej povahy za cieľ ochranu ľudského zdravia. Argumentácia Parlamentu je tak nielen v rozpore s potrebným účinkom článku 31 AE, ktorý predstavuje špecifickejší právny základ, než je článok 192 ods. 1 ZFEÚ, ale aj so zásadou zakotvenou v článku 106a ods. 3 AE, podľa ktorej ustanovenia Zmluvy o FEÚ sa neodchyľujú od ustanovení Zmluvy o ESAE.

39 Z vyššie uvedeného vyplýva, že napadnutá smernica bola platne prijatá na základe článku 31 AE.

40 Prvý žalobný dôvod založený na nesprávnej voľbe právneho základu, na ktorom je založená napadnutá smernica, sa preto musí zamietnuť.

O druhom žalobnom dôvode založenom na porušení zásady právnej istoty

Argumentácia účastníkov konania

41 Parlament tvrdí, že Rada vytvorila stav právnej neistoty, lebo prijatie napadnutej smernice nesprevádzalo zrušenie smernice 98/83, a to v časti týkajúcej sa rádioaktívnych látok. Pri neexistencii výslovného zrušenia, sú parametrické hodnoty časti C prílohy I tejto smernice stále v platnosti,

rovnako ako parametrické hodnoty stanovené v napadnutej smernici. To isté platí aj pre splnomocnenie priznané Komisii na to, aby prijala opatrenia v súlade s regulačným postupom s kontrolou, ktorý je upravený v poznámke 10 časti C prílohy I smernice 98/83. Vzájomné prekrývanie oboch režimov, teda režimu napadnutej smernice a režimu smernice 98/93, ohrozuje právnu istotu.

42 Odôvodnenie 5 napadnutej smernice, podľa ktorého sa ustanoveniami napadnutej smernice nahrádzajú ustanovenia smernice 98/83, samo osebe nepostačuje na prekonanie tejto právnej neistoty. Koexistencia týchto dvoch právnych aktov, ktoré síce majú rovnaký cieľ, a to ochranu zdravia obyvateľstva pred rádioaktívnou kontamináciou vody určenej na ľudskú spotrebu, no majú odlišný obsah, vyvoláva stav neistoty, ktorý nemožno odstrániť odkazom na zásadu *lex specialis derogat legi generali*. V každom prípade sú členské štáty podľa smernice 98/83 naďalej povinné ponechať v platnosti ustanovenia prijaté na prebratie časti C prílohy I, ako aj prílohy II tejto smernice a voči porušeniu tejto povinnosti môže namietať ktorákoľvek dotknutá osoba pred príslušnými vnútroštátnymi súdmi. Túto povinnosť by bolo možné zrušiť len výslovným zrušením predmetných ustanovení, ktoré by si vyžiadalo použitie právneho základu vyplývajúceho z článku 192 ods. 1 ZFEÚ. Z napadnutej smernice však jednoznačne vyplýva, že nezrušenie uvedených ustanovení nie je len opomenutím. Podľa Parlamentu nie je okrem toho povolené, aby autor aktu vychádzal zo zásady *lex specialis derogat legi generali* na to, aby odôvodnil rozpor medzi dvomi aktmi, ktoré sám prijal.

43 Rada a vedľajší účastníci konania pripomínajú, že v odôvodnení 5 napadnutej smernice sa jasne uvádza, že ustanoveniami napadnutej smernice sa nahrádzajú ustanovenia smernice 98/83, pokiaľ ide o požiadavky na ochranu zdravia obyvateľstva vzhľadom na rádioaktívne látky obsiahnuté vo vode určenej na ľudskú spotrebu.

44 Neexistujú teda žiadne nejasnosti v súvislosti s prepojením medzi ustanoveniami napadnutej smernice a ustanoveniami smernice 98/83. Podľa zásady právnej istoty členské štáty, ktorým je napadnutá smernica určená, môžu stanoviť svoje povinnosti.

Posúdenie Súdnym dvorom

45 Podľa ustálenej judikatúry, zásada právnej istoty vyžaduje, aby boli právne pravidlá jasné, presné a predvídateľné, pokiaľ ide o ich účinky s cieľom umožniť dotknutým osobám orientáciu v situáciách a právnych vzťahoch v pôsobnosti právneho poriadku Únie (pozri rozsudky France Télécom/Komisia, C-81/10 P, EU:C:2011:811, bod 100 a citovanú judikatúru, ako aj LVK – 56, C-643/11, EU:C:2013:55, bod 51).

46 V danom prípade treba konštatovať, že v prepojení medzi napadnutou smernicou a smernicou 98/83 neexistuje nijaký rozpor. Napadnutá smernica totiž vo svojej prílohe I stanovuje presne tie isté parametrické hodnoty, ako sú uvedené v časti C prílohy I smernice 98/83, a to pre tritium 100 becquerelov na liter, a v prípade celkovej indikačnej dávky rádioaktivity 0,10 mSv ročne.

47 Z toho vyplýva, že hoci napadnutá smernica a smernica 98/83 obsahujú právne pravidlá týkajúce sa rádioaktívnych látok vo vode určenej na ľudskú spotrebu, vzájomné prekrývanie oboch režimov nie je takej povahy, aby malo vplyv na jasnú, presnú a predvídateľnú povahu uplatniteľných pravidiel.

48 Navyše treba uviesť, že hoci napadnutá smernica obsahuje nové pravidlá, najmä pravidlá týkajúce sa radónu, vzhľadom na to, že sa tieto pravidlá vyskytujú len v napadnutej smernici, vzájomným prekrývaním právnych režimov vyplývajúcich z napadnutej smernice a smernice 98/83, nemôže byť ohrozená ani jasná, presná a predvídateľná povaha uvedených pravidiel.

49 Napokon treba uviesť, že v porovnaní so smernicou 98/83, ktorá sa vo všeobecnosti týka kvality vody určenej na ľudskú spotrebu, napadnutá smernica predstavuje *lex specialis*, pokiaľ ide o ochranu zdravia obyvateľstva pred nebezpečenstvami vznikajúcimi v dôsledku rádioaktívnych látok v takejto vode. Na rozdiel od toho, čo však tvrdí Parlament, zásada *lex specialis derogat legi generali* je uplatniteľná aj vtedy, ak *lex generalis* a *lex specialis* pochádzajú od tej istej inštitúcie.

50 Z toho vyplýva, že hoci tvrdenie Parlamentu, ktoré po prvýkrát uviedol vo svojich pripomienkach k vyjadreniam vedľajších účastníkov, že existujú rozdiely medzi normatívnym obsahom dotknutých aktov, je správne, v prípade nezlučiteľnosti medzi režimami zavedenými oboma dotknutými smernicami budú ustanoveniami napadnutej smernice nahradené ustanovenia smernice 98/83, ako to výslovne potvrdzuje odôvodnenie 5 napadnutej smernice.

51 Za týchto podmienok nemožno konštatovať nijaké porušenie zásady právnej istoty.

52 Druhému žalobnému dôvodu preto nemožno vyhovieť.

O treťom žalobnom dôvode založenom na porušení zásady lojálnej spolupráce uvedenej v článku 13 ods. 2 ZEÚ

Argumentácia účastníkov konania

53 Parlament tvrdí, že nemožno použiť nijaký právne platný dôvod na to, aby sa pre rádioaktívne látky vo vode určenej na ľudskú spotrebu vytvoril samostatný režim na základe Zmluvy o ESAE, ktorého predmetom sú rovnaké ustanovenia na ochranu a monitorovanie než tie, ktoré sú uvedené v časti C prílohy I a v prílohe II smernice 98/83. Tieto naposledy uvedené ustanovenia sa síce týkajú ochrany pred žiarením, no sú len jedným zo základných pilierov všeobecného rámca opatrení na ochranu stanoveného smernicou 98/83, ktoré majú rovnaký konečný cieľ, a to ochranu životného prostredia a ľudského zdravia, ktorý je stanovený v článku 191 ods. 1 ZFEÚ.

54 Parlament pripomína, že voľba právneho základu nemôže v nijakom prípade spočívať na úvahách týkajúcich sa postupu, ktorý treba dodržať na prijatie predmetného aktu alebo režimu uplatniteľného na uvedený akt po jeho prijatí (rozsudok Komisia/Rada, EU:C:2013:675, bod 74). Úkon spočívajúci v umelom oddelení zložky platného legislatívneho aktu, ktorá má zjavne vedľajší charakter vo všeobecnej systematike uvedeného aktu, aby tak táto zložka mohla byť predmetom samostatného právneho aktu, na ktorý by sa vzťahoval odlišný právny základ a podliehal by inému právnemu režimu, predstavuje porušenie zásady lojálnej spolupráce medzi inštitúciami stanovenej v článku 13 ods. 2 ZEÚ.

55 Vo svojich pripomienkach k vyjadreniam vedľajších účastníkov Parlament ešte uvádza, že na účely dodržania povinnosti lojálnej spolupráce bolo nevyhnutné najprv čiastočne zrušiť smernice 98/83 na základe článku 192 ods. 1 ZFEÚ a v rámci riadneho legislatívneho postupu, čím by sa všetkým dotknutým inštitúciám umožnilo vysloviť sa k otázke, či bolo z právneho hľadiska správne a politicky vhodné vyňať ustanovenia týkajúce sa rádioaktívnej kontaminácie vody určenej na ľudskú spotrebu zo smernice 98/83, aby tak mohli byť predmetom samostatného aktu založeného na Zmluve o ESAE.

56 Rada a vedľajší účastníci konania tvrdia, že napadnutá smernica neporušuje článok 13 ods. 2 ZEÚ.

Posúdenie Súdnym dvorom

57 Podľa článku 13 ods. 2 ZEÚ inštitúcie navzájom v plnej miere spolupracujú.

58 Táto lojálna spolupráca sa pritom vykonáva v medziach právomocí, ktoré každej inštitúcii priznávajú Zmluvy. Povinnosť vyplývajúca z článku 13 ods. 2 ZEÚ teda nie je takej povahy, aby uvedené právomoci zmenila.

59 Pokiaľ ide o otázku, či Rada prijatím napadnutej smernice porušila zásadu lojálnej spolupráce, treba pripomenúť, ako bolo konštatované v bode 39 tohto rozsudku, že napadnutá smernica bola založená na vhodnom právnom základe, ktorým je článok 31 AE.

60 Skutočnosť, že pri prijímaní napadnutej smernice sa konzultovalo s Parlamentom, ktorý nevystupoval ako spolunormotvorca v rámci riadneho legislatívneho postupu, tak vyplýva len z voľby uskutočnenej autormi Zmlúv a nie z porušenia zásady lojálnej spolupráce (pozri v tomto zmysle rozsudok Parlament/Rada, EU:C:2012:472, bod 82).

61 Napokon nemožno uznať ani tvrdenie Parlamentu, podľa ktorého sa smernica 98/83 mala pred prijatím napadnutej smernice čiastočne zrušiť na základe článku 192 ods. 1 ZFEÚ a s náležitým zreteľom na ustanovenia Zmluvy o FEÚ týkajúce sa riadneho legislatívneho postupu.

62 Tvrdenie Parlamentu totiž pripúšťa, že výkon právomocí, ktoré Rade priznávajú články 30 AE a 31 AE, môže podliehať predchádzajúcemu súhlasu Parlamentu, a to napriek tomu, že mu tieto ustanovenia priznávajú len poradnú úlohu. Ako však vyplýva z bodu 58 tohto rozsudku, právomoci, ktoré Parlamentu a Rade vyplývajú z článkov 30 AE a 31 AE, nemožno obmedziť alebo rozšíriť na základe zásady lojálnej spolupráce.

63 Tretí žalobný dôvod sa preto musí zamietnuť.

64 Z vyššie uvedeného vyplýva, že žaloba sa musí zamietnuť v celom rozsahu.

O trovách

65 Podľa článku 138 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Rada navrhla zaviazať Parlament na náhradu trov konania a Parlament nemal úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené zaviazať ho na náhradu trov konania.

66 Podľa článku 140 ods. 1 rokovacieho poriadku Česká republika, Francúzska republika a Komisia znášajú svoje trovy konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol a vyhlásil:

1. **Žaloba sa zamieta.**

2. **Európsky parlament je povinný nahradiť trovy konania.**

3. **Česká republika, Francúzska republika a Európska komisia znášajú svoje vlastné trovy konania.**

Podpisy